

EKSAMENSOPGAVERNE I ØKONOMI OG STATISTIK

Københavns Universitet

Statsvidenskabelig eksamen, vinteren 1954—55.

1. del:

Nationaløkonomi.

1. Ad hvilke veje vil opsparingen kunne påvirke renteniveauet?
2. Hvad forstår man ved pris- og indkomstelasticitet? Nævn nogle tilfælde, hvor disse elasticiteter må antages at være henholdsvis høje og lave. Tegn kurver for den købte mængdes variation henholdsvis m. h. t. pris og indtægt og angiv for nogle punkter på kurverne elasticitetens omtrentlige størrelse.

Driftsøkonomi.

1. Formål og synspunkter ved opstilling af en årsbalance.
2. Privat- og samfundsøkonomiske synspunkter for rationalisering.

2. del:

Nationaløkonomi I.

Der ønskes en sammenligning mellem virkningerne af, at et land ændrer sine valutakurser (1) aldrig, (2) sjældent, (3) hyppigt, (4) fra dag til dag og (a) alene eller (b) samtidig med andre lande.

Nationaløkonomi II.

1. Gør rede for begreberne indkomstvirkning og substitutionsvirkning.
2. Giv en karakteristik af markedstypen i detailhandelen med chokolade- og sukkervarer. Gør herunder bl. a. rede for, om markedet er homogent eller — lidet eller stærkt — heterogent, og om der kan ventes autonom eller konjunktural handlemåde.

Udvalgte fag.

Socialpolitik.

På hvilke områder og i hvilken udstrækning falder virksomhedernes og de ansattes interesser sammen med hensyn til ordningen af arbejdsforhold og arbejdsbetingelser i industrielle virksomheder?

Udenrigshandelens Politik.

Danske interesser i en nordisk toldunion.

Kreditvæsen.

Årsagerne til stigninger i rentemarginalen i pengeinstitutterne i dette århundrede.

Statistik.

- A. Det statistiske departements undersøgelse af husholdningsregnskaber i 1939—40 omfattede 166 familier fra bymæssige bebyggelser i landkommunerne og 321 familier fra rene landdistrikter. Nedenstående tabel viser disse familiers fordeling efter udgift.

Samlet udgift i 1000 kr.	Antal familier	
	Bymæssige bebyggelser	Rene landdistrikter
1—2	12	22
2—3	72	220
3—4	62	69
4—5	15	6
5—6	4	1
6—7	1	3
Ialt	166	321

Undersøg om forskellen på de to fordelinger kan betragtes som tilfældig.

- B. Nedenstående tabel viser for 25 funktionærfamilier i hovedstaden familiens størrelse, indtægt og fødevareudgift ved undersøgelsen i 1939—40. Bestem fødevareudgiftens afhængighed af indtægten og familiens størrelse og diskuter resultatets nøjagtighed.

Antal personer i familien	Antal forbrugs- enheder	Indtægt	Fødevare- udgift
4	3,05	3819	1270
3	2,05	3726	1020
4	3,05	4358	1362
4	3,40	4132	1510
2	1,90	4230	1340
3	2,80	4252	1398
3	2,80	4320	1430
3	2,80	4246	1767
3	2,05	4071	1449
5	4,30	4800	1618
3	2,80	5483	1712
3	2,05	4805	1229
4	2,45	5398	1742
4	3,55	4913	1916
4	3,20	5332	1578
2	1,90	5469	1106
4	2,20	5435	1572
2	1,90	6369	1300
3	2,80	5615	1343
4	3,55	6613	1441
3	2,05	6188	1516
2	1,90	6320	986
4	3,70	6973	1959
4	3,05	8015	1638
2	1,90	7817	1524

- C. Et pristal med forbruget i 1950 som vægte viser en stigning fra 1950 til 1953. Benyttes forbruget i 1953 som vægte, viser pristallet et fald fra 1950 til 1953. Hvorledes kan denne uoverensstemmelse forklares?

Aarhus Universitet

Økonomisk eksamen, vinteren 1954—55.

I. del:

Nationaløkonomi.

Der ønskes en besvarelse af følgende tre spørgsmål:

- A) Ud fra formlen for en husholdnings individuelle efterspørgsel efter en vare $x_1 = f_1(p_1, p_2, \dots, p_n, e)$ ønskes definition samt kort diskussion af begreberne indkomstelasticitet, direkte priselasticitet og krydselasticitet.
- B.) Hvorledes udledes markedets totale udbudskurve for en vare ud fra de enkelte foretagenders omkostningskurver?
Der forudsættes, at de enkelte udbydere forholder sig som mængdetilpassere (d. v. s. fri, atomistisk konkurrence).
- C) Definer begreberne statisk og dynamisk analyse samt stationær og evolutionær tilstand.

Driftsøkonomi.

- 1) Der ønskes en diskussion af de vigtigste af de i praksis anvendte metoder til aflønning af arbejdskraft i industrien.
Vis, hvorledes (a) den enkelte arbejders timefortjeneste og (b) lønnen pr. forarbejdet enhed afhænger af arbejdspræstationens størrelse ved de forskellige lønsystemer.
- 2) Hvad vil det sige, at de af en virksomhed fremstillede og afsatte færdigprodukter er (a) uafhængige, (b) konkurrerende, (c) komplementære på henholdsvis afsætningssiden og omkostningssiden?

Samfundsbeskrivelse.

Diskuter, hvorledes man kan være (eller er) nået frem til et mål for den gennemsnitlige timefortjeneste for samtlige arbejdere i håndværk og industri, således som anført i Stat. Arb. 1953, tabel 220 (s. 197).

Belys dernæst på grundlag af det udleverede nr. af Stat. Eftr. karakteristiske forskelle i timefortjeneste for forskellige fag, køn o. s. v. og angiv eventuelle årsager til disse forskelle.

2. del:

Nationaløkonomi.

I hvilket omfang kan anvendelse af frit fluktuerende vekselkurser (i modsætning til kurser, der kun kan ændres ved offentligt dekret) erstatte kredit-, finans- og handelspolitiske indgreb til imødegåelse af midlertidige ændringer i betalingsbalancen?

Driftsøkonomi.

- 1) Hvad forstås ved statisk og dynamisk analyse? — Diskuter de praktiske muligheder for at løse de anlægs- og driftspolitiske problemer, der opstår for den enkelte virksomhed ved overgang fra statiske til dynamiske betragtninger af påtænkte dispositioner.

- 2) En virksomhed ønsker at analysere de økonomiske problemer, som knytter sig til dens eksterne transport med lastbiler. Denne transport omfatter kørsel af alle anskaffede råmaterialer fra jernbanestation og havn til virksomheden samt kørsel af færdige produkter dels til jernbanestation og havn og dels direkte til grossister.

Hidtil har virksomheden ladet denne transport udføre af fremmede vognmænd, men da man i højsæsonen kommer op på at leje 10 stk. 3 tons lastvogne dagligt i flere uger, overvejer man, om man *selv* bør oprette egen lastbilafdeling.

Gør i hovedtræk rede for hvilke økonomiske og organisatoriske overvejelser, De ville gøre i en sådan investeringssag, og hvorledes De ville bygge den systematisk op.

Statistik.

Giv en fremstilling af de principielle problemer i forbindelse med pristalsberegninger.

Besvarelsen skal indeholde en diskussion af de forskellige pristals formål, af vanskeligheder og vilkårlighed ved fremskaffelse af materiale og ved beregningen, samt en kritisk omtale af nogle vigtige pristalsformler og eksempler på sådanne formlers anvendelse i den officielle danske statistik.

Materiale: Statistisk Årbog 1953.

PRISOPGAVER

I Nationaløkonomisk Tidsskrift årgang 1953, side 316, stillede Nationaløkonomisk Forening og Socialøkonomisk Samfund 3 mindre prisopgaver. Der er under mærket »Scout« indkommet en besvarelse af opgave nr. 2, hvis tekst lød således: »Aftaler om råvarepriser som middel til at stabilisere den internationale handel«.

Besvarelsen, der fylder 28 maskinskrevne kvartsider, giver efter nogle få indledende bemærkninger først et ret traditionelt, men tillige noget mangelfuldt overblik over det internationale råvaremarkeds struktur og over årsagerne til særligt stærke pris- og mængdeudsving på dette marked. Dernæst følger afhandlingens hovedafsnit om råvareaftaler. I det væsentlige begrænser dette afsnit sig til en rent refererende gennemgang af de tre hovedformer for råvareaftaler (flersidige kontrakter, kvoteordninger og lagerprogrammer), hvortil der kun er knyttet nogle spredte vurderinger af disse aftaleformers egnethed som stabiliserende midler.

Da der til disse mangler m. h. t. besvarelsens indhold yderligere knytter sig en række formelle mangler m. h. t. fremstilling og sprogbrug, som giver afhandlingen et temmelig ufærdigt præg, har bedømmelseskomiteen, der består af tidsskriftets redaktionsudvalg og redaktør, ikke fundet den egnet til den udsatte belønning.

REDAKTØRSKIFT OG FLYTNING AF EKSPEDITION

Efter eget ønske er underdirektør *Kjeld Christensen* fratrådt som redaktør af tidsskriftet og som sekretær i Nationaløkonomisk Forening med udløbet af årgang 1954. I stedet er ansat sekretær, lektor *Poul Milhøj*.

Fra indeværende årgang er ekspeditionen af tidsskriftet flyttet fra Gyldendalske Boghandel, Nordiske Forlag til Danske Boghandleres Kommissionsanstalt, Nyropsgade 19, København V.

Annonceekspeditionen er flyttet til: Frederiksholms Kanal 27, opg. F., København K.